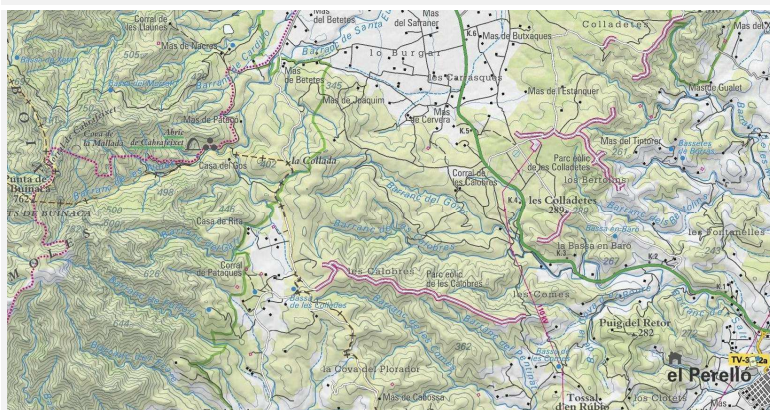

FITXA D'INVENTARI PATRIMONI ARQUEOLÒGIC I ARQUITECTÒNIC

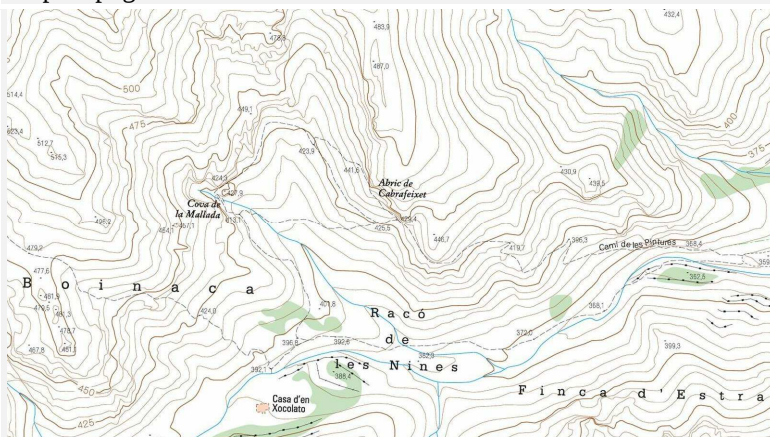
Núm. catàleg:	A01	Identificador:	COVA DE CABRAFEIXET
Terme municipal:	EL PERELLÓ	Comarca :	BAIX EBRE
Coordenades UTM:	X: 300729.68; Y: 4529870.66		Alçada snm: 450
Núm. jaciment IPAC:	6504	Codi de registre IPAC:	P00502
Règim jurídic:	Pública Nacional	Cronologia:	Neolític
Protecció:	Patrimoni Mundial: Inscrit en la llista de Patrimoni Mundial Cultural de la UNESCO (Art Rupestre de l'Arc Mediterrani de la Península Ibèrica). Any 1998. Declarat BCIN: Zona arqueològica. Data declaració: 25/06/1985. Núm. Reg. Estatal: R-I-55-0533. Núm. Reg. BCIN: 2039-ZA Ley 16/1985, de 25 de junio, del Patrimonio Histórico Español. Llei 9/1993, de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català.		

Tipus de jaciment:	Abrics i similars amb representació gràfica pintura
---------------------------	---

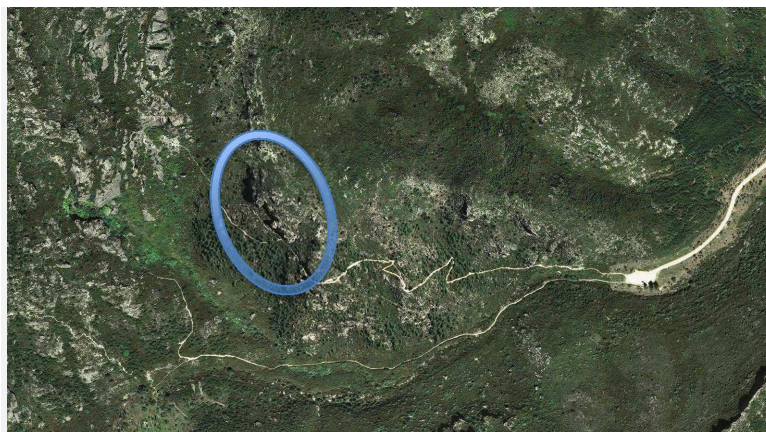
Referència cartogràfica:	E.1:10.000. Full 126-75B(497-X). ICC. E.1:25.000. Full 497-III(32-19). 1985. IGN. E.1:50.000. Full 32-19(497). 1982. SGE.
---------------------------------	--

Mapa topogràfic 1:50.000. ICC

Base topogràfica 1:5.000. ICC

Ortofotomapa 1:5.000. ICC

Situació:

L'abric amb les pintures es troba, gairebé, a la part més alta del massís de muntanyes anomenat Cabrafeixet, a la vessant oriental de la serralada del Cardó i poc després, a mà esquerra, on comença el barranc de les Nines, que va a parar a la Plana del Burgar, i a uns 100 m. d'alçada des del nivell del barranc. Es situa a uns 7 Km en línia recta al N-O del Perelló i a uns 10 Km en línia recta a l'est de Tivenys.

Geològicament, la serralada formada durant el juràssic, es compon de roques calcàries. La vegetació és de garric, amb desforestació de la zona. Es pot accedir-hi prenent la carretera que des d'El Perelló es dirigeix a Rasquera; una vegada passat el Km 7 s'ha d'agafar una desviació que surt a l'esquerra. Aquesta pista arriba a una cruïlla on s'ha d'agafar la pista de la dreta, que condueix directament a un pla on s'han de deixar els vehicles i des d'aquest punt s'ha d'agafar un camí que finalitza justament on es localitzen les pintures.

Bibliografia:

- BOSCH GIMPERA, P., COLOMINAS, JM., «Pintures i gravats rupestres», *Arqueologia I, Història de l'art*, Anuari IEC VII (1921-1926), Barcelona 1931, 1-26.
- VILASECA, S., CANTARELL, I., «La Cueva de la Mallada de Cabra Freixet», *Ampurias* XVII-XVIII, Barcelona 1956, 157, làmina III.
- VILASECA, S., *Reus y su entorno en la Prehistoria*, Reus 1973.
- BOYER GIL, A., PALLARÈS LLEÓ, A., *Història d'El Perelló*, volum I, Barcelona 1978, 18-22 amb il·lustracions.
- VIÑAS, R., SARRIÀ, E., I ALONSO, A., *La Pintura Rupestre en Catalunya*, Barcelona 1983.
- GENERA, M., *L'Ebre final: del Paleolític al món romà*, Tortosa 1991, 159-160.
- ARTIGUES, P. LL., FORCADELL, A., MARTÍNEZ, J., *IPAC*, 1992.

Notícies històriques:

Les pintures de Cabrafeixet van ser reconegudes com a prehistòriques l'any 1922, durant la segona expedició efectuada per l'equip de P. Bosch Gimpera i J. Ma Colominas. L'existència d'aquestes pintures era coneguda pels pastors i pagesos de la zona, els quals ho comunicaren al Sr. Joan Margalef i aquest, a l'equip de l'Institut d'Estudis Catalans.

Durant l'any 1988 les pintures foren objecte d'una documentació exhaustiva, dins el «Projecte Corpus de Pintures Rupestres de Catalunya» portat a terme pel Servei d'Arqueologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Descripció:

La balma on es troben les pintures presenta una llargada d'uns 10 m, una profunditat mitja d'1,70 m (en el punt més profund arriba als 2,5 m), una alçada d'uns 4 m i està orientada al SE. Les pintures es localitzen en l'extrem dret de la cavitat, en una zona de relativa protecció, tal com ho demostren les abundants colades d'aigua que afecten a vàries de les zones del panell i que són actives. Corresponen totes elles a l'estil de les pintures naturalistes llevantines de Catalunya i del Llevant mediterrani. Totes les escenes estan pintades amb tints planes. La tècnica de la tinta plana consistia a limitar la imatge amb una línia més o menys ampla de color intens i omplir després l'interior amb un altre color. Les figures s'agrupen en tres zones i s'han comptabilitzat un total de 13 representacions, encara que algunes no són clarament identificables. Malgrat que solament s'han conservat les figures descrites a continuació, sembla clar que algunes de les petites concavitats immediates a aquesta també havien estat pintades ja que es conserven restes de pintura que per les seves proporcions són impossibles d'identificar.

El primer grup de pintures està integrat per 6 representacions que semblen formar una escena, d'esquerra a dreta, les següents figures:

- fig.1, representació d'un quadrúpede incomplet de 10,7 cm.
- fig.2, representació d'un caprí mascle en moviment, de 14 cm.
- fig.3, representació de cérvola de formes realistes, amb les extremitats replegades, de 26,1 cm.
- fig.4, restes de pintura situades darrere del cérvol.
- fig.5, representació d'un arquer de 25,8 cm.
- fig.6, representació incompleta de caprí de 4,8 cm.

Els colors de les figures van del castany-vermellós fosc al vermell. Tota la part superior d'aquest primer grup de pintures presenta la roca amb una forta coloració vermella que, a priori, sembla pigment però que caldria analitzar per tal de confirmar-ho.

Il·lustració de Boyer GIL, A., PALLARÈS LLEÓ, A., *Història d'El Perelló*, volum I, Barcelona 1978, 18.

Escena principal. La de la dreta (blanc i negre) publicada a: VILASECA, S., CANTARELL, I., «La Cueva de la Mallada de Cabra Freixet», *Ampurias* XVII - XVIII, Barcelona 1956, 157, làmina III.

El segon grup de pintures que està localitzat aproximadament a 1,03 m a la dreta del grup anterior, entre fortes concrecions i colades d'aigua. S'identifiquen 4 motius:

-fig.7, representació masculina de 19 cm.

-fig.8, restes d'una cornamenta de cérvol de 5,7 cm.

-fig.9, restes de pigments.

-fig.10, taca de pigment de forma ovalada.

La representació masculina presenta una coloració més fosca (vermell-castany) que sembla ser l'originària i que ha anat saltant, donant pas a una altra coloració més clara (vermell ataronjat). La representació de les banyes és de color vermell-castany fosc i amb la taca de pigment també sembla que hi havia un color originari (vermell-castany fosc) que s'ha anat degradant donant pas a un color més clar (vermell-ataronjat).

Il·lustració de BOYER GIL, A., PALLARÈS LLEÓ, A., *Història d'El Perelló*, volum I, Barcelona 1978, 22v.

El tercer grup de pintures es localitza a uns 2 m de l'anterior, cap a la dreta i tant sols es conserven 3 motius (fig. 11-13): les restes d'un quadrúpede de 15,2 cm i un cérvol de 15,4 cm, ambdós de formes naturalistes i color vermell-castany fosc, i restes de pigment.

Il·lustració de BOYER GIL, A., PALLARÈS LLEÓ, A., *Història d'El Perelló*, volum I, Barcelona 1978, 22r.

El de Cabrafeixet és un dels conjunts més significatius de la pintura naturalista llevantina de Catalunya i ja què es va tancar immediatament després de la seva descoberta i publicació, es mantingué en bon estat fins que es construí un camí destinat al pas de visites turístiques, sense cap mena de control. Actualment, les pintures estan recobertes per una capa blanquinosa derivada de la calç continguda a l'aigua que hi tiren els visitants per millorar-ne la visió.